

<94v>

Dit is der ghilden brief van Utrecht *ende* heet die oude ghilden brief

In *nomine Domine*, in Goeds namen. Amen.

Wi, ghemene oudermanne¹ vanden ghemenen ghilden vander stat van Utrecht, maken¹ cont al den ghenen die dezen brief zellen zien of horen lezen, dat wi om meen oerbaer der stat *ende* des lants¹ van Utrecht bi ghemenen rade hebben ghemaect dat die scepene van Utrecht, die nu scepene zijn, alse haer Lambrecht de Vreze, ridder haer Vrederic Zoudenbalch, haer Herman Toytelaert, haer Ghisebrecht Pellencussen, haer Herman vanden Velde, haer Alaerd Ere *ende* haer Herman Grawaert, scepene zellen bliven tot horen live of si willen. Ente raet die wi, oudermanne vorghenoemt, op onsen eet zetten inder stat raet om meen oerbaer der stat, die zellen voert scepene kiezen van jaer te jaer op horen eet, zijn zi buten ghilden, zijn zi binnen. Ente scepene zullen zitten tot hore banc alse si sculdich zijn te doen, ente twalef scepene en zellen nyet inder stat rade comen, ten zi datmense daer toe roept. Ente raedsmanne¹ zellen wezen vier *ende* twintich. Ente scepene zellen kies enen ouderman vander stat uten rade. Ente raet zel kies enen ouderman uten scepene. Ente ouderman vanden scepene zel zitten biden raet dat jaer uut. Noch gheman zel raetsmanne wesen die heren cleder draghet van binnen of van buten.

Ende waert dat enich van onsen borgheren worde beclaecht ten hoechsten <95r> rechte aen sijn hals of aen sijn erve tusschen Noede *ende* Bodegraven, daer zoude die stadt zenden enen scepene *ende* enen raetsman *ende* enen voerspraec opter stat coste te helpen sijn recht. *Ende* en zel gheen man die onse borgher is, enen anderen borgher beclagh en buten der stat om enigherhande dinghe. *Ende* so wie dat dede die hadde de stat een jaer verboert, daermen bedraghen mochte uut twe wittaftighen mannen. *Ende* worde enich onser borgher ghevanghen of sijn ghoet ghenomen, daer soude die raet vander stat hoer boden zenden *ende* helpen tot sinen rechte opter stat coste, alse zi best mochten.

Noch men zel gheen grote scout opter stat maken ten si bi rade der meenre oudermanne vanden ghilden. Noch ten zel gheen borgher varen tot enigher zameninghe buten der stat, ten zi biden ghemenen rade vander stat. *Ende* zo wie dat dede, die zoude een jaer die stat rumen, daermen bedraghen mochte mit twe wittaftighen mannen.

Noch en moet ghene onse borgher meer knapen cleden dan hi daghelix binnen sijn huys op sinen cost heeft. *Ende* so wie dat verbrake also menighen man alse hi buten sijn huys cleet, also menighe vijf pont zel hi der stat gheven.

Waer oec enich man diemen kore inder stat rade *ende* dat wederzeyde, die waers eerstewarven om vijf pont *ende* anderwarven op vijf pont *ende* derdewarven op vijf pont.

Ende die des meer dede, dien zoudemen verzweren nummermeer inder stat rade te comen, des hi also ghesont van sinen live is, dat hijt voeren mach. *Ende* waer enich man diemen scepen kore, die hem des <95v> weerde, die waers opten zelven koer, die hier voer opten raet ghesproken is.

Noch en zel gheen scepene noch raet wezen vader mitten kijnde, noch broeder mitten broeder.

Ende so wie den anderen beclaghede voer tgherechte van scade of van scoude, die onse borghere zijn, die moghen malc vanden anderen comen sonder² begrijp.

Ende wanneer enich vonnes opter stat huys coemt, zo wie daer toe sprake, zonder

---

1) Laatste letters staan in de vouw.

2) Abbreviatuur (er) staat in de vouw.

ouderman, die zoude uten rade gaen ont dat vonnes gheeynt ware.

Noch en zel gheen mensch - waer hi man of wijf - misse vermanen van dode, noch van beghanghenisse, anders dan die rechte erfgename, hine waers op vijf scillinghe.

Die mene coep van alle onsen borgheren die zel wezen alse hi haer toe comen is.

Noch men zel in ghenen ghilden zware koeren maken, ten ware bi rade der meenre oudermanne vanden ghilden.

Ende zo wie hem ghenere wil aen enighen ambochten, dat ghilde heeft, diet nyet aen gheerft en is, die zellent winnen, ist mans name ist vrouwen name.

Ende wi scepene ente mene raet vander stat van Utrecht loven dat mit goeden trouwen ende bi onsen ede ende bi onsen vryen wille, sonder alrehande archeyt, dat wi der backer ghilde enten menen ghilden van onser stat, alle dese vorghenoemde punten houden zellen ende helpen starcken, die wi hem bescreven en beseghelt hebben. Ende alle die wilkoer die der backerghilde ente mene ghilden van onser stat vorghenoemt oplegghen om ghemeen oerbaer bi ghemene rade der oudermanne in horen ghilden, dat wi die stedighen ende <96r> starcken zullen.

Ende opdat deze vorghenoemde vorwaerden ghoet ende vast ende eweliken bliven zellen, zo hebbe wi deser brief mit onser stat zeghel beseghelt. Ende wi Lambrecht de Vreze, ridder Vrederic Zoudenbalch, Herman Toutelaert, Ghisebrecht Pellencussen, Herman vanden Velde, Alaerd Ere ende Herman Grawaert, scepene van Utrecht vorghenoemde, op dat alle dese punten die hier te voeren bescreven staen, vaste ende starcke eweliken bliven, zo hebben wi aen desen brief onse zeghelle bi zonderlinghen ghehanghen.

Dese brief wart ghegheven inden jaer Ons Heren alsamen scrijft dusent driehondert ende viere, des anderen daghes na Ons Heren Hemelvaert.³

Wetenschappelijke transcriptie, verzorgd in mei 2009 door Ludo Jongen, Amersfoort

Legenda

- De tussen < en > vermelde codes betreft foliumnummers, waarbij r = recto-zijde (voorzijde van een blad of vel) en v = verso-zijde (keerzijde van een blad of vel).
- In Middelnederlandse teksten komen vrijwel altijd afkortingen voor. In deze transcriptie zijn de afkortingen cursief weergegeven (bijv. *ende*).

---

³⁾ Hemelvaart viel in 1304 op 7 mei. Deze brief is dus opgemaakt op 8 mei.